

- τοῦ εἰς τέλειον ἄνδρα τῆς ἡλικίας Χριστοῦ τοῦ πληρώματος τὸν ἑαυτοῦ [fol. 33v.] ἀποξέοντος ἀνδριάντα (ταῦτα δέ ἐστιν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, βουλῆς τε μὴ κοινωνεῖν ἀσεβέσι καὶ πράξεσιν ἁμαρτωλοῖς μὴ συμφθεῖρεσθαι, προσέτι δὲ λοιμῶν συνεδρίῳ ἐναπομένειν μηδόλως ἀνέχεσθαι), ταῦτα τῆς μακαρίας ὡς
- 5 πορρωτάτῳ σοφῶς ἀπελάσαι ζωῆς, ἐπεὶ μὴ τῇ ἀργίᾳ μόνῃ καὶ ἀποχῇ τῶν κατεγνωσμένων ἢ ἀληθῆς παραγίνεται εὐδαιμονία, ἀλλὰ καὶ πράξεως ἐπαινουμένης δεόμεθα πρὸς ἀνάληψιν, εἰ μέλλοιμεν μὴ διακένους ἀγάλλεσθαι κατορθώμασιν, εἰκότως λοιπὸν μετ' ἐκεῖνα καὶ τὸ πρακτέον ἡμῖν εἰσηγήσατο, « ἄλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ » ἐνθέως ἐπενεγκόν.
- 10 [4] διττὸν δὲ τὸν τοῦ κυρίου ἐπιστάμεθα νόμον, ἓνα μὲν τὸν ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ ἀγαθοῦ ἐνσημανθέντα τοῖς μέλεσι τοῦ ἐντὸς ἡμῶν ἀνθρώπου, κατὰ Παῦλον τὸν μέγαν διδάσκαλον, ὃν εἰκόνα καὶ χαρακτῆρα τοῦ πλάσαντος καὶ ὁ ἱερώτατος Μωϋσῆς ὑπ' αὐτοῦ τούτου δεδορησθαι ἀνθρώποις ἐθέσπισε· τούτῳ τῷ νόμῳ καὶ τὸν ἐκτὸς νόμον παρὰ τοῦ φθονεροῦ δαίμονος ἀντι-
- 15 στρατευόμενον, ἐπὶ ὃ εὐσεβὴς λογισμὸς νήφῃ καὶ σωφρονῇ, εὐδείκτως ἄγαν καταγωνίζεται τε καὶ τρέπεται. ἀλλ' εἰς μὲν οὗτος τῶν τοῦ κυρίου νόμων, ἕτερος δὲ ὁ ἐν γράμματι ἦτοι ὁ ἐν Σιναίῳ Μωϋσέως διακονοῦντος δοθεὶς ἦ καὶ διὰ τῶν καθέξης ἁγίων καὶ πνευματοφόρων ἀνδρῶν τὴν πρὸς ἁμαρτίαν ἡμῶν εὐκολον φύσιν ἀντιστηρίζειν καὶ ὑπερείδειν ἐξηυρημένος καὶ ἀπορμαῖς
- 20 καθὼς ζῆν προσῆκε τὸν τοῦ θεοῦ ὑποβαλλόμενος ἀνθρώπον. [5] τούτοις τοῖς νόμοις τὸ θέλημα προσνέμειν φησὶ τὸν μακάριον ἄνδρα, τὸν μὲν τῇ πρὸς τὸ κρεῖττον ῥοπῇ συνεπισχύοντα καὶ κρατύνοντα, τὸν δὲ τῇ ἐπακολουθήσει τῶν δεδογμένων ἀνυπερθέτως ἐπόμενον· ἀλλὰ προσνέμειν μὲν οὐδὲν πρᾶγμα τῷ καὶ κατὰ μικρὸν τῆς αἰσθητῆς ματαιότητος ἄλλοτριοῦν ἑαυτὸν συνιέντι,
- 25 κρατύνειν μέντοι ταῖς ἱεραῖς ἐνεργείαις ἐκεῖνου ἂν εἴη, ὃ μεταρσίφ τ' εἶναι καὶ ὑπὲρ πᾶσαν τὴν περιτέλειον ἤδη φέρεσθαι κτίσιν οἱ τῆς ἀρετῆς ἰδρῶτες μετὰ τῆς ἁνωθεν ἐπισκοπῆς ἐχαρίσαντο. οὐδὲ γὰρ ἀμοχθεὶ τὸ χοῖμα προσγίνεται οὐδὲ θελήσει μόνῃ τὸ τοσοῦτον ἔργον ἀνύεται. παντὶ γὰρ δήπου καὶ ὁ θεὸς ἀπόστολος τὸ θέλειν μὲν παρακαλεῖσθαι τὸ ἀγαθὸν ὑποσημαίνει,
- 30 νικᾶσθαι μέντοι τῇ ἀθυμίᾳ τε καὶ ῥαστώνῃ τῶν ἐκμελῶς τὰ ἑαυτῶν ἀπειθυμούντων κινήματα. [6] ἐπεὶ τοίνυν μὴ ψιλῷ τῷ θέλειν ἢ κτήσις τῶν ἀρετῶν παραγίνεται, ἀλλὰ καὶ πρᾶξις τὸ τέλειον κατεργάζεται, διὰ ταῦτα τῷ θελήματι τὴν μελέτην ἐπισυνῆψεν εἰπὼν « ἄλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός ». ἔστι γὰρ ἢ μελέτη τριβὴ τις καὶ γυμνασία [fol. 34r.] καὶ ἀσκησις πράγματος καθ' ἐκούσιον τοῦ λόγου ῥοπὴν ἐγγινομένην, ἣντινα δὴ ῥοπὴν καὶ θέλημα καλεῖν ἀνθρώποις νενομίσται, ὥς, ἐὰν μὴ θατέρῳ παρῇ καὶ τὸ ἕτερον, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, καθόσον ἢ λώβῃ τῷ περιλοίῳ ἐντρίβεται, τοῦ μὲν τῇ ἀτελείᾳ ἐξασθενούντος, τοῦ μελετᾶν δὲ τῷ ὀλιγίστῳ τε καὶ ἀνεπιστάτῳ ἐπὶ τὸ ἀνδραποδῶδες ἐκπίπ-

1. Ephes. 4,13. 5. vor μὴ ist τῇ durchgestrichen. 12. Röm. 7,22. 13. Genes. 1,27.
14. Röm. 7,23. 25. τὰ εἶναι die Hs. 26. κτήσιν. 29. vor θέλειν ist θεῖον durchgestrichen. || Röm. 7,18 ff.